

Srečen vsak, kateri verno
 Angelju nebes sledi,
 Z njim bo slavo neizmerno
 Zrl v nebesih večne dni!

Tesno z njim se torej sklени,
 Jedna z njim te vodi pot,
 Ki naj v raj te zaželeni
 Popeljá iz zemskih zmot!

Ciril Vuga.

Brez nadzorstva.

Sajevčevega Janezka, ki je letos začel hoditi v šolo, in njegovega dve leti mlajšega bratca Tončeta so pa že tako iznevideli vaški otroci, da nista smela blizu, ko so se igrali, lovili ali se drsali na strmem Cestnikovem Bregu. In zakaj? Zato, ker ju niso mati pustili dosti na vas, ampak so ju učili doma lepo moliti in jima vedno odkazali kako delo. Tako je moral Janezek mnogokrat zibati jednoletno Miciko, Tonče pa izbirati črn ‚koroški‘ fižol od belega ‚popalčnika‘, katerega oče niso mogli prehvaliti in naročili materi, naj ga kaj obilno sadé prihodnje leto.

Nekega četrтка — bilo je koncem prosinca, in v trgu so imeli semanji dan — sta se bila tako naveličala svojega dela, da sta jo kar pobrisala na Cestnikov Breg. Bila je to za nju kaj lahka stvar, kajti mati in oče sta bila odšla v semenj, babica pa, kateri so radi starosti že odpovedale oči, še zapazila ni, kdaj sta smuknila skozi vrata. Že od daleč sta začula vrišč in krič na Bregu. In to jima je toli podkurilo korake, da sta bila navzlic visokemu snegu kaj kmalu na mestu, kjer je bila zbrana vsaj polovica vaše dece.

Uprav je privlekel Vitalov Jožko ves zasopel velike, nove smeči¹⁾ na vrh. Sledila mu je cela tolpa sovrstnikov, ki so si hiteli brisati z rokavi junaška čela, kajti ti so bili prvi, ki so si upali na novih Vitalovih sanéh zdrčati po strmi rebri.

»Sedaj naredimo drugače«, dé samozavestno Vitalov, »ti, Blinov, álo, desko sem!« In Blinov Jaka, neločljiv tovariš Jožkov, razdvoji živo kôpo in privleče na dan dolgo desko, ki je deloma bila že zahojena v sneg,

¹⁾ ‚Smečí‘, na Pivki toliko kot ‚saní‘.

deloma služila nežni Mehličevi Urški in Jerajevi Katici, da ju ni zeblo toliko v noge, kot da bi stale na samem snegu.

»Le na smeči ž njo!« doní zopet Jožkov glas, »tako nas bo lahko še jedenkrat toliko sedelo gori. Saj so močne naše smeči in trdne so kot kamen in kost.«

In so se začeli kobacati na tako pripravljeni voz. Šest jih je zajahalo desko spredaj, šest zadaj, in na saní same jih je sedlo ob robu na vsako stran po pet — opiraje se s hrbtom drug ob drugega. Jožko si še ogleda ponosno tako obloženi tovor in zabiča temu in onemu, kako naj se drži, da ne izgubi ravnotežja. Nato sede spredaj na konec deske, in oprijemši se z obema rokama ojesa, stegne nogi z dobro nakovanimi kvedri, kolikor more, predse in zakliče: »Sedaj pa le!«

In ni trebalo drugega, nego Blinov Jaka se je krepko uprl v zdrsla tla, in par ostalih bojazljivcev, ki si niso upali peljati se, je potisnilo v hrbet Jerajeve Katicice, ki je sedela na deski zadnja, — in vse vkup je zdrčalo po rebri. In kako je šlo! Tako hitro ne dirja krčmarjev ,pram', pred katerim se skriva vsa družba na vasi, kadar se splaši; tako ne pridrvi ,mašina' na postajo, tudi ko bi bil sam ,kulircug'; tako ne šine hudsonna strela z nebes, naj si bo že vodena ali ognjena. In zraven vik in krik presrečnih sopotnikov! Nekaterim se zvrtil v glavi, — bodisi, da jih je prevzela velika sreča, bodisi, da jim je prevelika naglica preobrnila možgane okoli in okoli — in ti morajo počivati že sredi pota. In pri tem delu niso izbirčni. Jeden je priletel na nos, drugemu je glavica kar izginila v debelem snegu. Dà, Blinov Jaka, ki se je bahal, da obsedi na sanéh kakor vojaški ,dragonar', ne da bi se kaj držal, omahnil je vznak, da se je postavil kar dvakrat na glavo, in šele tretjič se vjel ob zamrzlo krtino pod snegom.

Oba Sajeveva in drugi, kar jih je bilo ostalo na vrhu, so kar zijali začudenja, kako se izteče vožnja. Toda ko je slednjič Jožko obračal svoje smeči daleč v dolini, in so se vozniki vračali samega veselja kričé in norčevaje se iz Jakca, bilo je srce slednjega pridobljeno za novi poskus. Vsak si je želel skoro dobiti kaj

sedeža na blaženih smečéh, katere je bil Jožko že drugič ves potán privlekel na vrh.

In res se takoj prične zasedanje z nova. Zdaj so zlasti oni na vrsti, ki so preje gledali, in nekateri Jožkovi ljubljenci, kakor Blinov Jaka. Tudi Sajevčev Janezek zajaše zadaj desko in prime pred-se Tončeta. A koj ju zapazi Jožko, in meni nič, tebi nič — pahne Janezka vznak in vrže Tončeta v sneg, ki se takoj spustí v glasen jok.

»Vidva se pa že ne bosta vozila na naših smečéh. Vsem drugim je dovoljeno, vama ne!«

Hipoma nastane tišina v trumi, in nihče si ne upa ugovarjati Jožku.

»Tako, vidiš, Sajevčev, boš saj vedel, kdaj si me vprvič zatožil v šoli. O onem pisalu, ki sem ti ga zlomil, bi bil molčal — saj tako ni bilo dosti vredno — in vse bi bilo dobro. In jaz bi ne bil takrat zaprt, veš?«

Janez ni čul vseh besedij, temveč koj prijel za roko Tončeta, ki bi kmalu s svojim jokom vse prepvil, otresel ž njega sneg, in šla sta. Hudo mu je bilo, hudo, in kar kuhalo se je v njem, vendar se je bil koj spomnil ljube mamice, ki so mu tolikrat dejali in zabičevali: »Če te kdo ujezí, ne govôri dalje, in ne stôri ničesar, dokler se ti ne poleže.«

»Nič ne jokaj, Tonče!« tolaži Janezek bratca, kateri je široko zevaje še vedno trobil, da je šlo Janezku kar skozi ušesa. »Še danes se bova vozila, še danes, boš videl. In še na boljših sanéh, nego so Vitalove, se bova vozila.«

Tonče ga hvaležno pogleda, in oba obstaneta. Začul se je glasen hrup — truma porednežev se je znova drvila po sanéh v dolino.

»Idiva, Tonče, domov, idiva! Saj bo skoro poldan. Po kosilu pa jo ubereva nazaj na Breg. In sama se bova drsala, nalašč sama.«

»Saj nimava smečij«, zajeclja Tonče, ki je še vedno lovil sapo radi obilega joka.

»To je moja skrb, da jih dobiva. Glej, ko sem bil zjutraj po maminem odhodu nekoliko pokukal k sosedovi teti, opazil sem na njih vrtu prav blizu pod kupom nove, lične saní. Kar po-nje pojdeva, brž ko po-

kosiva. Menim, da za malo časa jih sosedovi ne bodo pogrešali. In potem jih zopet varno spraviva na prejšnje mesto.«

Veselo objame Tonče svojega bratca, ko to zasliši. In domov prišedši sta oba tako zamišljena v popoldansko drsanje, da še ne slišita ne, ko ju vpraša babica, kod sta hodila. In babica je tako dobra, da ne vprašuje dalje, marveč, veselo zroč na rudečelična, zdrava vnuka, postavi pred vsakega skledico mlečne kaše, in kosilo se prične.

»Sedaj pa le lepo notri bodita in zibajta Miciko«, reče babica, ko pospravi posodo od južine. »V hlev grem napojit telička, kmalu se vrnem.«

In zagugal je Janezek zibel, in je pocukal Tonček bratca rekoč:

»Ti, ali ne greva? Ti, pojdi no, greva!«

In je Janezek dalje zibal in gledal v jednomer skozi okno proti sosedovim.

»I, tako pojdi no, Janezek. Saj Micika spi. Pojdiva, dokler ni matere iz hleva. Mame še ne bo takoj s semnja, kakor so rekli in . . .«

»In sosedovi naju ne zapazijo, ker so odšli uprav sedaj h kosilu«, oglasi se Janezek, popusti zibel — in hajdi skozi vrata. Tonček komaj kobaca za njim

Varno se splazita za sosedovo hišo, vzdigneta saní in jih neseta čez vrt, da bi se ne poznal sled. Nekako težko delo je bilo to za šibkega Tončeta, a z nenavadno jakostjo je vstrajal do kolovoza ob vrtu. Tu pa kar na tla ž njimi in v dir — sedaj je čas!

V hipu sta na Bregu. Tu si šele upa Janezek ogledati novi voz. Kako so lepo zakrivljeni sprednji roglji — kakor repna peresa onega hudega krčmarjevega petelina, čegar jutranje petje se razlega po celi vasi. In na vrhu je pritrjena še nova deska, ne sicer tako dolga, kakor jo je imel Vitalov Jožko, vendar kaj prilična za sedež. Saj sta samo dva. Ko bi bila tudi polovico manjša, bi imela oba dovolj prostora. Nekako tesnosrčno, vendar z vidno radostjo sedeta na saní; Janezek spredaj, Tonček zadej. S parkratnim guganjem sem in tja pripravita svojega konja v tir — a spaka — oje, na katero sta popolnoma pozabila, se zapiči v le-

deno špranjo, in cel voz se zaobrne v polukrogu in obtiči v snegu.

»Tako že ne pojde«, si misli zvita Janezkova butica, zapodi Tončeta dol, in hajdi s sanmi zopet na vrh.

Sedaj se drugače otovorita. Vsedeta se ko preje, a Janezek vzdigne oje kvišku in si ga vrže čez ramo.

»Hajd, pram, sedaj pa le!«

In res, pogodila sta jo. Kot blisk sta jo cedila po ‚bregu‘. Toda — o nesreča! — sredi rebri zlezeta preveč na konec deske, saní se prevagnejo, oje udari ob tla, in vse vkup se prekopicne po rebri. Vmes zahrešči oje in ostane v snegu, dočim se ostali del z desko še nekoliko zadrši navzdol.

In Janezek? — Z ruto si tišči nos, iz katerega curkoma lije kri, in vzdiguje Tončeta, ki ima roko tudi vso okrvavljeno.

»Oh, moj prst zlomljen, moj prst«, vikne Tonče, in tudi Janezek zaplače, ko mu iz pobitega nosa vedno bolj sili rudečica, in kazaje z roko po rebri vzdihne:

»In smeči so zlomljene«.

»In moj prst je zlomljen«, zaihti z nova Tonče in sili v brateca.

»Domov, domov, Tonče, če ne, umrjeva tu.«

In popustita vse vkup in se bližata plaho proti domu krvav sled puščaje za seboj. Kako naj stopita pred babico? Vse bi bilo še dobro, — malo časa sta bila na Bregu, znabiti ju še pogrešali niso — toda kri, ta ju izda!

In res se babica tako vstrašijo, ko ju ugledajo, da se morajo oprijeti ognjišča, in še le čez nekaj časa nalijejo v veliko latvico vode in jima začno izpirati rane.

»O Bog in njegova sveta Mati, saj bi se skoro ubila. I, kod sta vendar hodila nesrečna srčka moja? Oh, oh, oh . . .«

Tako tarnajo babica in iščejo potrebnega obvezila. V tem pa stopijo mama v sobo — prišli so s semnja. Kot zid obledé, ko ugledajo ta prizor: tla krvava, babična obleka krvava in latvica polna rudečice. Pristopijo k Janezku — nos ima ves razbit in tudi na ustnicah in nad obrvmi ima globoke rane. Ogledajo si Tončeta — desni palec ima popolnoma zlomljen in

ostali prsti so tudi vsi ranjeni. Koj se jim je zdelo, da tu ni bilo vse v redu in da se ni zgodilo doma.

In vzamejo mama brezovko izza police in pred nje morata poklekniti in povedati vse. Radi obilega joka komaj toliko spravita iz sebe, kje sta bila in kaj se je zgodilo na Bregu. O zlomljenih saneh pa molčita.

Kar odpró vrhu vse te nesreče še sosedov strijc vrata, katerim se je tudi nekaj dozdevalo.

»Kaj nisi šel v malin, strijc?« rekó babica in sedejo vsi žalostni za peč.

»I kako neki, spaka. Že celi popoldan iščem sanij, ki sem jih bil pripravil nalašč za to, in jih ni in jih ni nikjer. Ko grem pogledat ravnokar tudi na Breg, najdem jih polomljene v rebri. Tako ni sedaj z malinom nič, dokler ne dobé sani novega ojesa.«

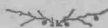
»Kaj, sani sta vrhu tega še pokvarila? No lepo, lepo znata! Zakaj nista poslušala babice in bila lepo doma, kaj —!«

In navzlic vsem bolečinam Janezkovega nosu in Tončetove roke je pela sedaj brezovka neusmiljeno.

Ko so zvečer prišli oče iz trga, sta dobila tudi od njih svoj delež.

In drugi dan sta imela oba čas objokovati svojo pregreho. Oba obvezana sta morala biti vedno zaprta v sobi. K Tončetu je še zdravnik moral priti, da mu je naravnal prst. O, kako je Tonče takrat vpil! In kar je bilo še najhujše: Micika je dobila vse sladkarije in igrače, ki so jih bili mama prinesli s semnja, in bolnika sta morala še celo lačna trpeti svoje gorje, kajti še-le tretji dan so pripeljali sosedov strijc na popravljenih sanéh moko za kruh.

J. O.

Slepe miši.

Kviško deca, kviško,
Ulovimo miško!
Miško našo lepo,
Miško našo slepo!
Miška je obuta,
V krilce je odeta,
Lasce v kito spleta,

Lasce krije ruta.
Miška res je lepa,
Samo da ni slepa!
Kdor pa jo ujame,
Ji slepoto vzame:
Kviško, toraj, kviško,
Ulovimo miško!

Vnésar.

